

2023-11-22

Sekretariatet för övervakningskommittén för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027

Protokoll för möte med övervakningskommittén för havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027 den 8 november 2023

1. Mötets öppnande

Johan Krafft, ordföranden, förklarade mötet öppnat.

2. Presentationsrunda

Samtliga närvarande presenterade sig och berättade vilken organisation de representerar.

3. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes. Inga övriga frågor anmäldes.

4. Lägesrapport

Esbjörn Andersson, sekretariatet, gick igenom läget i programmet.

Stöden och ersättningarna i programmet finansieras gemensamt av Sverige och EU. Budgeten för programmet är cirka 2 154 miljoner kronor som fördelas mellan sex specifika mål under två prioriteringar och tekniskt stöd. Eftersom tekniskt stöd inte är en stödåtgärd har detta exkluderats från sammanställningarna nedan. Specifikt mål 1.3 berörs inte heller i detalj då åtgärden för tillfälligt stillaliggande inte är aktiverad och inte möjlig att söka stöd för i programmet. Därtill bör beaktas att första beslutsomgången (1 december 2022 – 30 april 2023) för ärenden som handläggs av länsstyrelserna ännu inte avslutats. Detta avser i huvudsak ärenden inom åtgärden *skydda, bevara och återställa akvatisk mångfald*.

I tabellerna nedan redovisas de ansökta beloppen per specifikt mål. Dock bör dessa beaktas med försiktighet då det sannolikt kommer skilja sig med det som faktiskt kommer att betalas ut i stöd. Det beviljade stödet uppgår till ca 372 miljoner kronor vilket motsvarar 18 procent

av budgeten. Ansökt belopp under handläggning hos samtliga stödmyndigheter uppgår till ca 511 miljoner kronor fördelat över 163 stycken ansökningar. Inom programmet har totalt 273 stödbeslut tagits varav 154 avser beslut om bifall.

Jordbruksverkets generaldirektör har den 19 oktober 2023 beslutat om att stoppa fler stödbeslut för den resterande delen av året. Detta med anledning av att myndigheten annars riskerar att övertrassera bemyndiganderamen för den nationella medfinansieringen för programmet. Beslutsstoppet är beklagligt men myndigheten måste förhålla sig till de fastställda finansiella ramarna. Det finns flera anledningar till att detta beslut har tagits. Bland annat beror det på att programstarten försköts successivt under år 2022 med senareläggning av genomförandet som följd. Därefter har stödmyndigheterna inte heller fått in tillräckligt med ansökningar om utbetalning. När myndigheten inte kan betala ut pengar enligt plan ökar belastningen på bemyndiganderamen, d.v.s. vilka budgetåtaganden myndigheten får ingå för statens räkning. Programmet har startat starkt med förhållandevis hög beslutstakt. Jordbruksverket vidtar nu åtgärder för att undvika detta problem framöver.

Beslutsstoppet kommer fördröja beslut inom beslutsomgång två för åtgärder som handläggs av länen. Fördröjning är begränsad till ett par månader. När det gäller kvarvarande del av avrop från beslutsomgång ett inom åtgärden *skydda, bevara och återställa akvatisk mångfald* förskjuts även här besluten till efter årsskiftet. Bara inom denna åtgärd innebär det stöd om ca 90 miljoner kronor. Beslutsstoppet gäller även den löpande beslutshandlingen för de åtgärder Jordbruksverket handlägger som medför belastning på den nationella medfinansieringen. Beslutsstoppet påverkar inte åtgärder med enbart anslagsfinansiering från EU. Således påverkas inte handläggning inom åtgärderna för *datainsamling, insamling av förlorade fiskeredskap och marint skräp, genomförande av havsmiljödirektivet och ersättning för hanteringskostnader för fällda sälar inom ramen för licensjakt eller skyddsjakt*.

Det aktuella beslutstoppet innebär att ett flertal ansökningar som egentligen skulle fått beslut om stöd under hösten istället får beslutet efter årsskiftet. Därför blir siffran för beviljat stöd som redovisas i lägesrapporten missvisande.

Tabell 1 Budgetutnyttjandet per specifikt mål den 30 september 2023, belopp i tkr.

Prioritet	Specifikt mål	Budget	Beviljat stöd	Totalt stöd i ansökningar under handläggning
1	1.1 "fiska"	158 000	68 656	49 092
	1.3 "inte fiska"	5 000		
	1.4 "övervaka fiske"	980 507	127 318	132 229
	1.6 "bevara miljöer att fiska i"	172 177	38 327	168 584
2	2.1 "odla fisk och skaldjur"	639 407	100 943	116 410
	2.2 "sjömatprodukter och sjömatproducenter"	87 000	37 068	44 459
Totalsumma		2 042 091	372 313	510 774

Diskussionerna som fördes efter presentationen handlade till stor del om beslutstoppet och huruvida det går att påverka, samt vilken effekt det kommer att ha på programmets genomförande.

För att få en utökad bemyndiganderam krävs det ett riksdagsbeslut. Förvaltande myndighet uttryckte att beslutstoppet inte bedöms ha betydande påverkan på programmets genomförande då det endast rör sig om två månaders förskjutning av beslutsfattande. Beslut i de ärenden som nu stoppats kommer att tas direkt efter årsskiftet. Förvaltande myndighet förklarade att det vidtagits åtgärder för att detta inte ska ske igen.

En annan fråga som lyftes är vad som kan göras för ett bättre genomförande av "sälåtgärden", och om det vidtas några åtgärder. Sekretariatet förklarade att myndigheten ser över hur denna åtgärd ska bli mer effektiv och anpassad till problemet, och ska återkomma i frågan.

KOM tackade för en bra och tydlig presentation och poängterade hur viktigt det är att ses fysiskt för att knyta kontakter och ha bra diskussioner. KOM berättade att Sverige var ett av de första MS som startade upp sitt program, så det är i sin ordning att endast 18% av budgeten beviljats. KOM påpekar dock att omvandlat till euro är beviljandegraden lägre, närmare 14 procent av budgeten, vilket beror på att den fasta valutakursen för programmet är lägre än den reella eurokursen. KOM uttryckte vidare att skillnaden mellan den fasta valutakursen och den reella eurokursen är en fråga de har lyft på varje möte, och att problemet inte blir mindre, utan större. Det är negativt för Sverige att hela budgeten inte utnyttjas på grund av detta. KOM ber Regeringskansliet att se över frågan igen. KOM meddelar att de avser att lyfta frågan igen.

KOM påminde om att en planering av kommande utlysningar måste finnas tillgänglig i god tid på programmets hemsida och ska uppdateras minst tre gånger per år.

Ordföranden förklarar att Regeringskansliet är medvetna om frågan om den fasta valutakursen för programmet.

Karin Bendz, sekretariatet, informerade om att en av åtgärderna i denna programperiod utsetts till "åtgärd av strategisk betydelse", då det är ett krav i EU-regelverket. Åtgärden som utsetts är *Datainsamling*. Detta innebär att åtgärden ska följas upp lite extra och Jordbruksverket ska även rapportera genomförandet av åtgärden till ÖK varje år. Utöver uppföljningen och rapporteringen av åtgärden ska även ett kommunikationsevent anordnas under programperioden. Då både handläggningen och arbetet med datainsamling till största del sker på HaV och SLU presenterade de sitt arbete.

Jens Olsson från SLU förklarade att datainsamling finansieras av HFVP med stöd av nationell medfinansiering från HaV. SLU (institutionen för akvatiska resurser) är huvudsaklig utförare av datainsamlingen med en budget om cirka 90-95 mnkr/år. Arbetet med datainsamlingen koordineras av så kallade Regional Coordination Groups. Sedan 2017 har arbetet med datainsamling ett ökat fokus på provtagningsdesign och upplägg, fiskets påverkan på miljön, fritidsfiskets påverkan och samarbete mellan regioner.

Exempel på datainsamling är insamling av data från fisket, både ombord på båtar och i hamnar, även bifångst, självprovtagning inom fisket, och fiskerioberoende provfiske genom bottentrålundersökningar, hydroakustiska undersökningar och pelagisk trålning, undervattensvideo.

Inom DCF (Data Collection Framework) ingår även analys av insamlade data och rådgivning till EU-kommissionen och EUs ministerråd som underlag för fiskekvoter. Analysen av data och rådgivningen utförs inom ramarna för det internationella havsforskningsrådet ICES.

Inger Dahlgren från HaV berättade att Sverige följer EU-regelverket för datainsamling och är bundna av de åtaganden som görs i arbetsdokument som sedan följs upp i årlig rapportering. Den ekonomiska datainsamlingen omfattar ett antal parametrar som samlas in via loggböcker, fartygsregister, landningsdeklarationer, och även via enkäter till yrkesfisket. Viss insamling sker även av sociala variabler. Arbetet samordnas i regionala grupper för att det ska vara jämförbart mellan medlemsländer. Det finns en skyldighet att svara på förfrågan om DCF-data (data inom Datainsamlingsförordningen) och sådan ska loggas. För fritidsfiske och yrkesfiske rör det sig om ca 50 förfrågningar per år. Årlig rapport om EU:s fiskeflotta publiceras på Joint Research Centres hemsida och på Havs- och vattenmyndighetens hemsida finns det en länk till den.

Även för fritidsfisket sker insamling av data för bland annat antal utövare, målart, fångst, redskapsanvändning. I Sverige samlas data in via en enkät som skickas ut till ett slumpmässigt urval av Sveriges befolkning. En uppdelning görs i 12 områden, sex havsområden och sex insjöområden. Publicering görs i officiell statistik, och enkäten omfattar även arter som inte berörs av insamlingskrav enligt EU-regelverket. Därför finansierar EHFVF endast en del av enkäten.

HaV samlar också in data för insjöfisket. Det är dock inte EU-finansierat, utan görs på uppdrag av Jordbruksverket.

Karin Bendz, sekretariatet, berättade att Jordbruksverket har skickat en hemställan till Regeringskansliet med förslag på en förordningsändring för att flytta över samtliga vattenbruksföretag till HFVP. Idag finns det en begränsning i föreskriften som anger att stöd

inte får lämnas till jordbruksföretag, företag som drivs av en fysisk person som även bedriver ett jordbruksföretag eller företag som drivs av en fysisk person som är närstående till en fysisk person som bedriver ett jordbruksföretag. Jordbruksverket ser att det är svårt att kontrollera att söka inte är närstående till en person som driver ett jordbruksföretag samt att det finns en risk med att stöd faller mellan stolarna.

Utredningen om en moderniserad fiskelag och förbättrade förutsättningar att bedriva vattenbruk tittar på om det är möjligt att ta fram en moderniserad fiskelag och bättre förutsättningar för att bedriva vattenbruk med hjälp av mer sammanhållen lagstiftning. Betänkande för vattenbruk ska lämnas in 15 november, 2023 och övriga den 29 november, 2024.

Utredaren ska:

- kartlägga den lagstiftning som styr bedrivandet av vattenbruksverksamhet,
- föreslå förenklingar av regelverket för vattenbruk när det gäller tillståndsgivning, annan prövning och tillsyn i syfte att bland annat förkorta handläggningstiderna, minska antalet involverade myndigheter, undvika dubbelprövning och att beslut som fattats enligt olika regelverk står i strid med varandra samt få en mer likartad regeltillämpning samtidigt som ett högt miljöskydd, smittskydd och djurskydd upprätthålls,
- analysera hur lagstiftningen kan underlätta och främja ökad hållbarhet och innovation inom vattenbruket, till exempel avseende vattenbrukets teknikutveckling och ökade diversifiering,
- ta ställning till om några andra ändringar av regelverket behöver göras,
- överväga om det är ändamålsenligt att samla de bestämmelser som reglerar vattenbruket i en lag med tillhörande förordning, och i så fall föreslå en sådan lag och förordning, och
- lämna författningsförslag.

Karin Bendz, sekretariatet, gav också en kort presentation för att besvara några inkomna frågor. Bland annat redovisades att 100 unika stödmottagare hittills har sökt stöd i den nya programperioden. Av dem har 49 tidigare sökt stöd i programperioden 2014–2020 och 51 är nya.

Exempel på resultat som skapats inom havs- och fiskeriprogrammet presenterades också. Bland annat har

- den önskade fångsten minskat med 841 ton via investeringar i bland annat i selektiva redskap,
- drygt 86 ton akvatiskt skräp har samlats in,

- 84 nya arbetstillfällen har skapats och
- 44 arbetstillfällen har bevarats.

I en analys om vilka som beviljats stöd så går det se att den största delen av stödet hittills beviljats till myndigheter där obligatoriska uppgifter såsom datainsamling och kontroll och tillsyn görs. Flest antal stöd går däremot till gruppen bolag, föreningar och stiftelser. Fördelningen av vad stöden går till skiljer sig än så länge i de båda programperioderna. När det gäller vattenbruksstöden i den gamla perioden beviljades mest stöd till musselodling medan det såhär långt i den nya perioden gått mest till fiskodling.

Diskussionen efter presentationen rörde sig kring varför så stor del av stödet går till datainsamling.

KOM förklarade att denna åtgärd tidigare låg under direktförvaltning medan den nu ligger under delad förvaltning. Detta gör bland annat att medlemsländerna ges större möjlighet att besluta hur pengarna används.

Det diskuterades också vad som kan göras för att öka vattenbruksproduktionen i Sverige, som är tydligt prioriterad, till exempel genom satsningen i programmet och hur dessa ökningarna ska följas upp. Problemet med att få tillstånd för att starta vattenbruk är det största hindret i dagsläget.

Sekretariatet förklarade att det som behövs är fler företag och ökad produktion. Det vi kan göra inom programmet är bidra med finansiering och följa upp utvecklingen. Vi har begränsat möjligheten för enskilda företag att söka stöd fler än fem gånger i samma åtgärd. Det gjordes för att fler företag ska kunna få stöd och förhoppningsvis kan det ha positiv påverkan. Tillståndsprocesser hanteras inte inom programmet.

En annan fråga som ställdes gällde likahantering av ansökningar. Esbjörn Andersson, sekretariatet förklarade att förvaltande myndighet har vidtagit åtgärder för att säkra likahantering. I HFVP är det betydligt färre handläggande myndigheter än i tidigare programperioder. Tanken är att det på så vis blir lättare att hålla en hög kompetens då handläggarna hanterar flera ärenden. Utöver detta har de handläggande länen täta kontakter och samarbeten med varandra och även med Jordbruksverket för att säkra likabehandling.

Per Svantesson, Länsstyrelsen, kommenterade att det är fem länsstyrelser som handlägger stöd i programmet. LST har upprättat ett strukturerat sätt att jobba med effektivisering i handläggningen. De har återkommande möten med handläggare och med SJV för att diskutera problem och annat de stöter på tillsammans. De jobbar aktivt för att ha god och jämn kvalitet inom handläggningen.

5. Ledamot presenterar

Carina Abréu, Jämställdhetsmyndigheten, presenterade myndigheten och dess verksamhet. Jämställdhetsmyndigheten har funnits i 5 år. Myndigheten ska bidra till en sammanhållen, hållbar styrning och effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken.

Bland annat jobbar myndigheten med att stötta andra myndigheter och universitet i deras arbete med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsmyndigheten tittar också på bland annat könsskillnader i utbildningsval och omvärldsbevakning. Ett viktigt mål som lyfts fram är att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Ungefär hälften av alla myndighetens uppdrag är kopplade till detta.

Diskussionen efter presentationen rörde hur det ser ut i fiskerisektorn, vad som egentligen ingår i begreppet jämställdhet samt att det i sektorn finns mycket obetalt arbete som utförs av kvinnor.

6. HEC

Utgår på grund av sjukdom. Då det är obligatoriskt att lyfta till ÖK årligen redovisas denna punkt i en bilaga till protokollet.

7. Ex-Ante om finansiella instrument

Olof Landgren, Jordbruksverket, presenterade Ex-anteutvärderingen om finansieringsinstrument. Ex-ante är detsamma som en förhandsbedömning. En förhandsbedömning som i detta fall undersöker huruvida det är lämpligt att införa stöd genom finansieringsinstrument i HFVP eller inte.

Ett krav för att programmet skulle godkännas av kommissionen var att Sverige skulle genomföra en förhandsbedömning om finansieringsinstrument. Förhandsbedömningen syftade till att bedöma om det är lämpligt att förmedla stöd från europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden genom finansieringsinstrument. Utvärderingen har två delar:

- Första delen är en marknadsbedömning.
- Andra delen är en bedömning av lämpliga finansieringsinstrument.

Initialt bedömdes för vilka specifika mål det kan vara relevant med ett finansieringsinstrument. Det finns ett omfattande stödbehov för att starta vattenbruk i Sverige då etableringen är mycket kostsam och kräver långsiktighet. Utvärderarens

bedömning är att det är inom detta mål (Specifikt mål 2.1) som finansieringsinstrument kan bli aktuellt.

Rapporten visar att vissa vattenbruksföretag i dag saknar tillräcklig finansiering för att kunna utveckla sin verksamhet. Trots det avråder utvärderaren från att använda finansieringsinstrument i havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet 2021–2027. Anledningen är att användning av finansieringsinstrument inte kommer att leda till strategisk utveckling av vattenbruksmarknaden med de förutsättningar som finns i dag, främst vad gäller tillståndsprocess.

Det finns alltså ett finansieringsgap inom vattenbruksbranschen. Men grundproblemet anses vara att regelverk och långa tillståndsprocesser gör det onödigt komplicerat, osäkert och dyrt att starta och vidareutveckla vattenbruksföretag.

Rapporten visar att vattenbruksföretagens utveckling begränsas av långa tillståndsprocesser och regelverk som gör det komplicerat, osäkert och dyrt att starta och vidareutveckla vattenbruksföretag. Av rapporten framgår tydligt att så länge grundproblemet med tillståndsprocesserna kvarstår kommer vattenbruksbranschen inte att utvecklas, även om möjligheter till finansiering ökar genom finansieringsinstrument. Politiken spelar i stället en viktig roll för att underlätta för vattenbruken att leva upp till olika regler och lagkrav.

Diskussionen efter presentationen handlade om att det största problemet med att starta vattenbruk är svårigheten att få alla tillstånd och att man hoppas att den pågående utredningen om en moderniserad fiskelag och förbättrade förutsättningar att bedriva vattenbruk, ska underlätta detta med till exempel ”one-stop-myndighetsshop”. För fiskerinäringen i Sverige är det för tillfället inte aktuellt att titta på FI.

KOM påpekade att man gärna ser användningen av FI, då det på så sätt går att använda och nyttja pengarna mer. I Estland och Finland har man mindre program än Sverige och där använder man FI. Detta görs för att få ut mer av pengarna just för att de har en så liten budget. Vi är medvetna om att det kostar mycket pengar att få ett system på plats. I Danmark har man använt FI utanför programmet som vanlig nationell investeringsfond vilket går att ta lärdom från. Argument om att programmet har för liten budget är mer ett argument för att använda finansiella instrument enligt KOMs mening.

8. RU Beredningsindustrin och Handlingsplan för den blå värdekedjan

Lina Waara, Jordbruksverket, berättade om uppdraget och de slutsatser som presenterades i Jordbruksverkets rapport ”Vägen framåt mot mer livsmedel av sill och skarpsill”. En av slutsatserna visar på att det finns ett behov av bättre kunskap om oönskade ämnen, såsom

dioxin och dioxinlika PCB:er, i sill och skarpsill från delar av Östersjön. Det behövs också utveckling av dioxinreducerande livsmedelsteknik för att bättre kunna nyttja fiskråvaran. Ökad kunskap är också relevant ur ett beredskapsperspektiv och då det är känt att fisken har lägre innehåll av oönskade ämnen i vissa områden av Östersjön. Uppdraget konstaterar också att det bör undersökas om kostrekommendationer kan differentieras ytterligare. Lina berättade att rapporten innehåller 16 slutsatser som berör olika delar av den blå värdekedjan för sill och skarpsill.

Redovisningen av Jordbruksverkets uppdrag visar att den svenska fiskeflottan och beredningsindustrin har utvecklats i otakt under senare år. I kombination med minskande fiskbestånd har detta resulterat i att beredningsindustrin har svårt att få den råvara som behövs från det svenska fisket. Det är framförallt fisket efter sill och skarpsill som påverkar beredningsindustrins råvarubrist då stora volymer sill och skarpsill lämnar den svenska blå värdekedjan och landas utomlands. Detta främst för foderproduktion men även till livsmedelsproduktion.

Diskussionen efter presentationen rörde sig kring beståndsutveckling och problematiken med att fisken bör gå till humankonsumtion men att det är problem med dioxin enligt Livsmedelsverket.

Fiskenäringen och beredningsindustrin ser att det som problematiskt att konsumtionen av sill är så pass koncentrerad till storhelgerna som infaller ett par gånger om året. Dock ser de också att det finns en exportmarknad. Beredningsfrågan och om det är rimligt att vi inte bygger upp industrin i Sverige för att bättre klara kristider var också en viktig aspekt.

9. Kommunikationsinsatser

Karin Bendz, sekretariatet, berättade att det är större fokus på kommunikation i denna programperioden. Förutom att kommunicera till potentiella stödsökande är det också krav att informera allmänheten om vad pengarna går till i en betydligt större utsträckning än tidigare. För att tillgodose de utökade kommunikationskraven har varje program utsett en kommunikationsansvarig.

Utöver de traditionella kommunikationsvägarna med websidan och att publicera information om stödmottagare tre gånger per år, och att publicera information om stödmöjligheter så finns det också ett nyhetsbrev som det går att prenumerera på. I dagsläget är det 253 prenumeranter.

KOM tackade för informationen och tillägger att Landsbygdsnätverkets nyhetsbrev innehåller intressant information.

Det framkom även en kommentar om att det är svårt att utläsa hur mycket som är EU-stöd och vad som är egenfinansierat i det som publiceras på SJVs hemsida.

Sekretariatet tar med sig detta och ska titta över om det som publiceras är tydligt och korrekt.

10. Aktuell information

Jordbruksverket

Olof Johansson informerade om att SJV håller på att genomföra en omorganisation. I och med detta kommer en ny enhet bildas med ansvar för vattenbruks- och fiskerifrågor. Dessa frågor har tidigare legat fragmentiserade på avdelningen och görs en kraftansamling för dessa frågor på en enhet.

Utöver det har SJV pressad ekonomi och har ansökt om varsel.

Landsbygdsnätverket

Anna Hedberg informerade om nätverkets fiske- och vattenbruksinriktning. Fokus för Landsbygdsnätverkets verksamhet är att satsa på insatser som förstärker genomförandet av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Arbetsgruppen *Hållbara blå näringar* har nystartat i juni 2023 och verkar för lärande, samarbete och dialog mellan organisationer och myndigheter som är aktiva på ett nationellt plan inom fisket och vattenbruket. En kommunikationssatsning om blå näringar kommer att utgöras, bland annat genom en blå profil på LinkedIn och med kampanjen Goda nyheter. Under december kommer Sjömatens julkalender att introduceras och decemberavsnittet av Podden Landet kommer att handla om sjömat på julbordet.

Länsstyrelsen

Per Svantesson berättade att länsstyrelserna i de fem handläggande länen jobbar aktivt för att nå effektiv handläggning med god kvalitet. De samverkar även strukturerat med varandra och med Jordbruksverket för att effektivisera handläggningen.

Trots de tre årliga beslutsomgångar går det se att de ansökningar som kommer in tidigt i beslutsomgången får en relativt lång handläggningstid. I och med det aktuella beslutsstoppet blir de ytterligare något längre.

Med anledning av oljeutsläppet från färjan Marco Polo i Hanöbukten i Östersjön har länsstyrelsen lyft en fråga till Jordbruksverket och Regeringskansliet om att det kan bli aktuellt att aktivera åtgärden för tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet inom programmet.

SLU

Jens Olsson informerade om att SLU (institutionen för akvatiska resurser) sedan i somras

driver ett treårigt projekt (under 2023–2025) med fokus på att minska försöksdjursanvändandet (fisk klassas som försöksdjur i Sverige). Projektet finansieras av HFVP och HaV och fokuserar på att undersöka möjligheterna till att övervaka fiskbestånden i haven, längs kusterna och sjöar med hjälp av eDNA samt hydroakustik med en mindre kajak som plattform. Därtill kommer projektet att utveckla ”frekvensresponsen” hos sill och skarpsill under hydroakustikundersökningar i utsjön för att på så vis minska omfattningen av provtrålning för att bestämma artsammansättningen i undersökningarna.

Havs- och vattenmyndigheten

Inger Dahlgren informerar om pågående samrådsprocess för att uppdatera havsplaner. Regeringen beslutade om Sveriges första havsplaner i februari 2022. Kort därefter fick HaV i uppdrag att uppdatera befintliga havsplaner för att skapa förutsättningar för ökad energiutvinning i havet. Myndigheten har flera regeringsuppdrag med koppling till havsplanering bland annat ett kring förutsättningar för samexistens med andra verksamheter. Bedömningen som gör är att det är mycket svårt att se samexistens mellan havsbaserad vindkraft och fiske med aktiva redskap. Rapporten om samexistens finns tillgänglig på HaVs hemsida. Uppdaterade havsplaner ska lämnas till regeringen senast den 31 december 2024

Inger informerar vidare om pågående samrådsprocess om bedömning av havsmiljön. Det är den tredje bedömningen som görs inom ramen för arbetet med marina direktivet och havsförvaltning. Bedömningen visar att tillståndet för de svenska havens arter och livsmiljöer är fortsatt kritiskt och att belastningen för havsmiljön sammantaget bedöms vara för stor. Inger påpekar att bedömningen baseras på trender för perioden 2016 – 2021. Några ljusglimtar kan noteras och det gäller bland annat tillstånd för vissa fiskbestånd i Västerhavet men även minskad nivå för farliga ämnen i haven.

Avslutningsvis informerar HaV om de städinsatser och bärgningar av förlorade redskap som genomförs. HaV står för medfinansiering av åtgärden inom HFVP. Dragning av botten görs utifrån en metod där yrkesfiskets erfarenhet tas tillvara för att fastställa så kallade ”hot spots” där det antas finnas stor chans att upptäcka förlorade redskap. Hittills i år har 10 ton redskap bärgats. Inger informerar även om att det inför årets säsong för hummerfiske införts nya regler med krav på bomullstråd som är nedbrytningsbar. Det förhindra inte förlust av redskap men kan motverka att redskapen fortsätter att fiska (spökfiske).

KBV

Else Timms informerade om att tillbudet kring Marco Polo tar mycket tid och resurser för tillfället. Den nyligen reviderade kontrollförordning från EU som nu ska börja tillämpas lyftes även fram, samt att specialistgruppen inom fiske har fått medel till att kunna lägga ytterligare tid på kontrollverksamhet tack vare fonden. Detta är ett önskemål som lyft fram under lång tid. Målsättningen med den ökande tiden är inte att kvantitativt genomföra fler

kontroller, utan att förbättra genomförandet av analyser utifrån samlad information om objekt samt att välja ut de som av olika anledningar har störst risk för överträdelser.

Kommissionen

Fabio Galetti tackade för ett intressant möte och förstår att det är ett stort problem med tillståndprocesserna för vattenbruket. KOM uppmuntrade till ytterligare åtgärder i detta avseende.

Då det är tidigt i programperioden finns det inte så mycket uppföljning ännu. Men det vore bra om mer information om till exempel könstillhörighet hos de som ansöker i programmet kan samlas in.

KOM nämner också att växelkursen är en viktig fråga och det kommer bli ännu tydligare i diskussionen kring påverkan på avslutet för EHFF.

Det är vore bra att göra en utvärdering för FI inom fisket. KOM vet att det inte är aktuellt för tillfället men hoppas att det ska gå att hitta en möjlighet att införa det.

Vad gäller informera om HEC så förstår KOM varför punkten uteblev idag men att det är en viktig punkt och ett krav att redovisa för ÖK. KOM uppmanar att rapportera denna del skriftligt eftersom den här punkten uteblev idag.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Johan Krafft informerade att det är klart att den som ersätter Sara Colliander som enhetschef är Thomas Lindman. Thomas har lång och stabil erfarenhet och har tidigare bland annat jobbat på Kulturdepartementet och i Bryssel. Han har inte tidigare arbetat med dessa frågor.

11. Övriga Frågor

Lillemor Lindberg på Innovatum SciencePark informerade om att de planerar att ha en kampanj för blå sjömat och ber de som vill vara med i detta att kontakta henne.

Anna Eldstrand på Tillväxtverket informerade om att de gör utlysningar kring innovationsprojekt och utvecklingsprojekt för att möjliggöra omställningen till hållbart livsmedelssystem. Mer information finns information på Tillväxtverkets hemsida.

12. Nästa möte

Datum för nästa möte är 14–15 maj, 2024.

Det är ett fysiskt möte, och vi återgår till att ha studiebesöken i maj.

Sekretariatet återkommer med mer information så snart det är klart.

13. Mötet avslutas

Ordföranden tackade för ett bra möte och förklarade mötet avslutat.

Protokollet har signerats men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan

---

Karin Bendz, sekretariatet

Protokollet har signerats men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan

---

Johan Krafft, Ordförande